

Žitna pijavica- *Lema/ Oulemamelanopus*

Štetni su i odrasli insekt i larva. Prave karakteristična oštećenja u vidu traka širine oko 1mm žuto-bele boje (jede svu zelenu masu). Pri većim oštećenjima napad je vidljiv sa veće udaljenosti. Preferiraju ovas i prolećni ječam.

Slika 1. Imaga žitne pijavice i štete od njih

Životni ciklus:

Prezimljiva odrasli insekt na skrovitim mestima (suva trava, lišće, osnova trnjike, slama). Imago se javlja kada temperature pređu 15°C (kraj aprila, početak maja) kada naseljavaju ovas i prolećni ječam, gde počinju sa ishranom. Oštećenja od imaga se javljaju u vidu traka širine 1mm.

Ženka polaže jaja u nizovima jedno ispod drugog na lice lista sve do juna.

Slika 2. Jaja *L. melanopus* -uveličano

Larve se pile nakon 10 dana i odmah oštećuju listove jer ne podnose glad. Tokom perioda ishrane prave karakteristična oštećenja koja smo ranije naveli u vidu linearnih perforacija. Posle obilne ishrane za 2-3 nedelje se povlači u zemljište na dubinu od nekoliko santimetara. Tu se u komorici pretvara u lutku. Stadijum traje oko 5-6 dana nakon čega se pojavljuje novi imago. Imago se krajem leta povlači na rubove šuma i ulazi u dijapauzu.

Suzbijanje: S obzirom da je period aktivnosti imaga i larvi veoma razvučen, racionalnije je suzbijanje odraslih jedinki, ali samo pri masovnoj pojavi (8-15 jedinki po m^2) i pre masovnog polaganja jaja. U protivnom, suzbijaju se larve, ali u mlađim stadijumima (L_1 , L_2). Kasnije ih je teže suzbiti jer su obavijene sluzastom materijom. Za suzbijanje koristiti sintetičke piretroide (Decis, Cipermetrin, Karate zeon...).

Prag štetnosti: više od 10 / m^2 na ozimim žitaricama, 5 / m^2 na jarim žitaricama.

Vetésfehérítő bogár/Veresnyakú árpabogár

A felnőtt egyedek és a lárvák is kártékonyak. A vetésfehérítő bogarak támadása következtében számos nagyon keskeny, hosszanti irányú nyílás támad, amely végigfut az egész levélen. A kártevők a gabonafélék közül leginkább a tavaszi árpát és a zabot kedvelik.

A kártevő életciklusa:

A vetésfehérítő bogarak az erdő szélén, az avarban telelnek. Tavasz közepén előjönnek a kifejlett egyedek, és az egyszikű vadfüveken telepednek meg. Hidegben a bogarak nem repülnek. 15 °C feletti hőmérsékleten a bogarak áttelepülnek a gabona parcellákra. A bogarak a táblán táplálkoznak, a nőstények elkezdik lerakni a petéket. 10 nap után kelnek a lárvák amelyek mindjárt elkezdik a táplálkozást és nagy károkat okozhatnak, karakterisztikus nyílásokat rágva a levéllemezen. Táplálkozás után lehúzódnak a talajba ahol bebázódnak. 5-6 nap után kirepülnek az új imágók. Nyár végén a bogarak az erdők szélére repülnek, és diapauzába merülnek, tehát telelni kezdenek.

Védekezés:

Az imágókat intenzív megjelenésükkor kell irtani (8-15 imágó /m²), peterakás előtt. A vegyi szabályozás másodszor a fiatal lárvák megjelenésekor szükséges. A lerakott peték megfigyelése segítséget jelenthet az alkalmazás időzítéséhez. A frissen lerakott fiatal peték sárgák, az idősebbek barnák. Az idős, sötétbarna peték nagy mennyisége jelzi a kikelés közeledtét, és a közeljövőben bekövetkező levélkárosodás kezdetét. A vetésfehérítő bogarak ellen a különböző szintetikus piretroid hatóanyagú készítmények (Decis, Cipermetrin, Karate zeon...) használata terjedt el.

Kártételküszöbszint: több mint 10 lárva/ m² őszi kalászosokban, 5 lárva/ m² tavaszi vetésű kalászosokban.

Koordinator PIS RC Subotica:

Hajnalka Bognar Pastor dipl.ing.